

Rýchlostná cesta R – Slovensko
 Rámcový plán presídľovania
 Apríl 2009

Obsah

2.1	PREHĽAD/ZHRNUTIE	2
2.2	ÚSEK A – NITRA - SELENEC	2
2.3	ÚSEK B – SELENEC - BELADICE	2
2.4	ÚSEK C – BELADICE - TEKOVSKÉ NEMCE	3
2.5	SEVERNÝ OBCHVAT BANSKEJ BYSTRICE	3
2.6	VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA RÝCHLOSTNEJ CESTY	3
3.1	VLASTNÍCKE PRÁVA K POZEMKOM	3
3.2	VYVLASTNENIE A SÚVISIACE ZÁKONY	4
3.3	KONCESNÁ ZMLUVA A SÚVISIACE ZODPOVEDNOSTI	5
3.4	PREROKOVANIE S VEREJNOSŤOU	5
3.5	POŽIADAVKY VERITEĽA	6
	3.5.1 EBOR	6
	3.5.2 IFC a Equator princípy	6
3.6	DIFERENČNÁ ANALÝZA	7
4.1	DOTKNUTÝ MAJETOK	11
4.2	AKTUÁLNY STAV NADOBÚDANIA POZEMKOV	12
6.1	PREHĽAD	14
6.2	PRIATEĽSKÉ RIEŠENIE SŤAŽNOSTÍ	14
7.1	MONITORING	15
7.2	REPORTING	16

1 ROZSAH DOKUMENTU

Tento dokument predstavuje Rámcový plán presídľovania (RPP) pre projekt rýchlostnej cesty R1 na Slovensku ("projekt"). Dokument bol vypracovaný v súlade so zákonmi a predpismi platnými v Slovenskej republike a požiadavkami Európskej banky pre obnovu a rozvoj (EBOR).

Požiadavky obsiahnuté v tomto RPP sú záväzné ako pre Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej Republiky (MDPTSR), tak aj pre koncesionára, ktorý bol vybraný za účelom výstavby a prevádzky projektu.

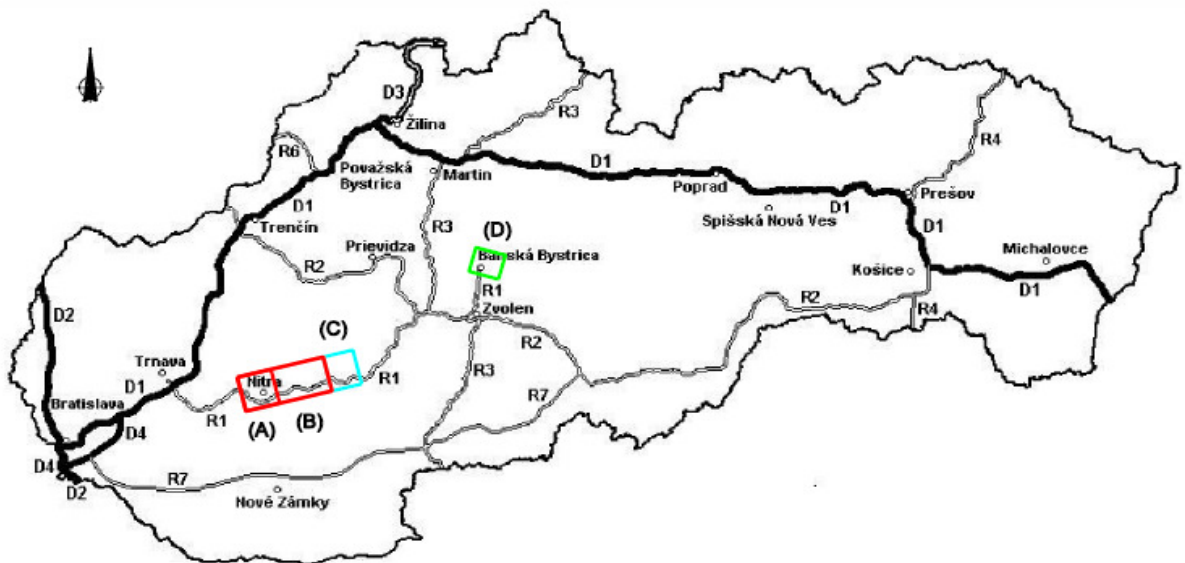
2 POPIS PROJEKTU

2.1 PREHLAD/ZHRNUTIE

V rámci projektu R1("projekt") budú v cestnom koridore R1 vybudované nasledujúce štyri nové úseky:

- tri úseky rýchlostnej komunikácie medzi Nitrrou a Tekovskými Nemcami
- severný obchvat Banskej Bystrice.

Tieto štyri úseky majú spolu dĺžku 51,6 km a nachádzajú sa na západnom a strednom Slovensku.

2.1.1.1

Obrázok č. 1 – umiestnenie projektu

2.2 ÚSEK A – NITRA - SELENEC

Tento úsek R1 (označený písmenom A na mape) sa nachádza v západnej časti nitrianskeho kraja, v okrese Nitra. Prechádza medzi Lehotou a Malantou s celkovou dĺžkou približne 12,6 km a zahrňuje dve mimoúrovňové križovatky pri Lehote a Čermáni. Trasa vedie cez údolie pod vrchom Kartuša, ponad železničnú trať Šurany – Nitra – Zbehy. Je to južný obchvat mesta Nitra a prechádza na severe ponad obytnú a priemyselnú zónu v Horných Krškanoch.

2.3 ÚSEK B – SELENEC - BELADICE

Tento úsek R1 (označený písmenom B na mape) sa nachádza v okresoch Nitra a Zlaté Moravce v nitrianskom kraji. Úsek je pokračovaním úseku Nitra – Seleneec a začína novou križovatkou Seleneec

pri Malante a pokračuje smerom na východ v celkovej dĺžke približne 19,0 km. Prechádza severne od Čeradíc a pokračuje smerom na juhovýchod prechádzajúcu južne od Beladíc. Úsek končí severne od Tesárskych Mlyňan. Na tomto úseku sú dve mimoúrovňové križovatky na Selenec a Beladice.

2.4 ÚSEK C – BELADICE - TEKOVSKÉ NEMCE

Tento úsek R1 sa nachádza v nitrianskom kraji v okrese Zlaté Moravce a je vedený mimo zastavaného územia. Táto časť je pokračovaním úseku Selenec – Beladice; začína pri Tesárskych Mlyňanoch, odkiaľ smeruje na východ a prechádza južne okolo Čiernych Kľačian a Olichova, kde potom sleduje jestvujúcu cestnú komunikáciu (I/65). Pokračuje severne od Čeradíc a napája sa na jestvujúcu R1 na severovýchode od Tekovských Nemiec. Celková dĺžka predstavuje približne 14,3 km. Tento úsek zahŕňa mimoúrovňovú križovanku pri Čeradiciach a Tekovských Nemciach a odpočívadlá na oboch stranách na východnom konci s čerpacími stanicami a zariadeniami slúžiacimi na odpočinok.

2.5 SEVERNÝ OBCHVAT BANSKEJ BYSTRICE

Severný obchvat je v banskobystrickom kraji, okres Banská Bystrica. Cestná komunikácia prechádza severne od Banskej Bystrice a odvádza dopravu z centra mesta. Tento úsek začína mimoúrovňovou križovankou Kostiviarska (I/59) a napája sa na jestvujúcu komunikáciu I/66 východne od mesta. Cestná komunikácia bude sledovať líniu jestvujúcej železničnej trate a má dĺžku približne 5,70 km. Mimoúrovňové križovatky sa budú nachádzať pri Rudlovej, Bánoši a Cementárni.

2.6 VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA RÝCHLOSTNEJ CESTY

R1 je navrhnutá ako štvorpruhová smerovo rozdelená cesta (2+2) a zahŕňa 10 nových hlavných križovatiek. Oplyvnené jestvujúce cestné komunikácie a trate sú odklonené buď ponad alebo popod navrhovanú novú trasu. R1 bude križovať jestvujúce železničné trate, cestné komunikácie, rieky, potoky a kanále cez 53 nadjazdov, 12 podjazdov, 14 veľkých priepustov (so šírkou od 2 m do 9 m) a množstvom malých priepustov. Projekt takisto zahŕňa obnovu jestvujúceho železničného tunelu v Banskej Bystrici a výstavbu dočasného premostenia ponad železničnú trať.

Cieľom projektu R1 bolo minimalizovať dopady na životné prostredie a ľudí starostlivým výberom trasy po konzultácii s verejnosťou a vyhodnotení jeho vplyvov v súlade so slovenskými predpismi.

3 KONCEPCIA A REGULAČNÝ RÁMEC

3.1 VLASTNÍCKE PRÁVA K POZEMKOM

Ochranu vlastníckych práv zaručuje slovenská ústava. Občiansky zákonník ďalej stanovuje a garantuje rovnaké práva a povinnosti všetkým vlastníkom, či už súkromným osobám alebo verejnoprávnym subjektom. Slovenský právny poriadok povoľuje, aby vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby postavenej na danom pozemku neboli totožní.

V zmysle slovenského právneho poriadku majetok štátu nikoho automaticky neopravňuje tento majetok používať bez konkrétneho právneho nároku. Majetok vo vlastníctve štátu určený na verejné užívanie (ako napríklad cestné komunikácie) je voľne prístupný pre všeobecné používanie bez toho, aby mal ktokoľvek právo nárokovať si právny titul k jeho používaniu a bez toho, aby existoval nárok na náhradu nákladov alebo iných strát v prípade, že jeho používanie bude obmedzené.

Majetok obce podlieha špeciálnym zákonom a nariadeniam a je určený výhradne na plnenie úloh a cieľov obce. Majetok obce možno použiť na verejné alebo samosprávne a obchodné účely.

Štát a obce sú oprávnené nakladať so svojim majetkom podľa vlastného uváženia za podmienok a obmedzení v súlade s príslušnou právnou úpravou.

Nie všetky práva k nehnuteľnostiam musia byť zapísané v katastri nehnuteľností (napr. nájmy, zmluvné bremená). Pokiaľ nie sú isté práva zapísané v registroch, musí žiadateľ, ktorý požaduje náhradu predložiť doklady potvrdzujúce existenciu jeho práva.

3.2 VYVLASTNENIE A SÚVISIACE ZÁKONY

MDPT SR je zodpovedné za prípravu procesu nadobúdania pozemkov prípadne za búranie stavieb v rámci projektu.

Kľúčové aspekty slovenských právnych predpisov, ktoré sa týkajú nadobúdania pozemkov a vyvlastňovania, ktoré sú relevantné pre tento Projekt, zahŕňujú:

Ústavu, ktorá zaručuje ochranu vlastníckych práv. Podľa článku 20–4 slovenskej ústavy "Vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu".

Občiansky zákonník ďalej ustanovuje a zaručuje rovnaké práva a povinnosti všetkým vlastníkom (či už súkromným osobám alebo verejným subjektom, ako je napr. štát alebo obce). Vlastníctvo možno nadobudnúť aj vyvlastnením. Vyvlastniť možno len v súlade so zákonom, vo verejnom záujme, pre konkrétny účel a za primeranú náhradu. Proces vyvlastňovania je upravený v stavebnom zákone.

Stavebný zákon ďalej stanovuje ciele a podmienky pre vyvlastňovanie. Ak sa má vyvlastnením získať vlastnícke právo len na časť pozemku a ak by vlastník alebo iná oprávnená osoba nemohla využívať zvyšnú časť pozemku alebo by ich mohla využívať len s neprímeranými ťažkosťami, vyvlastnenie sa rozšíri tak, aby zahŕňovalo aj zvyšnú časť, ak o to vlastník požiada.

Jednotlivé etapy procesu získavania pozemkov a procesu vyvlastňovania, ktorý je relevantný pre projekt, sú načrtnuté v nasledovnej tabuľke:

Etapa procesu vyvlastňovania	Kroky
1. Pokus o dobrovoľný predaj-odkúpenie	investor zabezpečí znalca na ocenenie pozemku/nehnuteľnosti znalec vyhotoví posudok a ostatnú dokumentáciu potrebnú na určenie trhovej ceny investor doručí návrh kúpnej zmluvy druhej strane zmluva sa prerokuje a podpíše konečná zmluvná cena vychádza z ceny podľa znaleckého posudku zvýšenej o bonus 20%
2. Postup pri nedobrovoľnom vyvlastnení	ak nie je možné dosiahnuť dohodu o predaji podľa bodu 1 vyššie alebo druhá strana nereaguje, investor iniciuje proces vyvlastnenia na príslušnom úrade zvolá sa ústne prerokovanie s oboma stranami, vypočujú sa námietky príslušný úrad vydá rozhodnutie rozhodnutie o vyvlastnení môže byť predmetom odvolacieho konania alebo preskúmania súdom

Náhrada za vyvlastnenie vychádza z nezávislého znaleckého posudku. Znalecký posudok predstavuje trhovú hodnotu, t.j. plnú primeranú náhradu, ktorú treba zaplatiť vlastníkom, vrátane nákladov na presťahovanie a ostatných vzniknutých nákladov, aby na tom neboli horšie v dôsledku realizácie projektu. V prípade prenajatia pozemkov pre poľnohospodárske účely, príslušné znalecké ocenenie bude odrážať celú hodnotu rastlín, ktorá má byť zaplatená prenajímateľovi.

Vo všeobecnosti je cieľom štátu nadobúdať pozemky priateľskou cestou. Podľa novej právnej úpravy, ktorá je účinná od 1.januára 2009, sú vlastníci motivovaní dobrovoľne odpredať svoje pozemky a majetok s možnosťou získania o 20% vyššej ceny ako je tá, ktorá je určená znaleckým posudkom. Zvýšená cena môže byť vyplatená aj po tom, ako bolo zahájené vyvlastňovacie konanie, ak bola v jeho priebehu dosiahnutá dohoda.

3.3 KONCESNÁ ZMLUVA A SÚVISIACE ZODPOVEDNOSTI

Podľa Koncesnej zmluvy je MDPT SR zodpovedné za nadobudnutie pozemkov a odstránenie stavieb nachádzajúcich sa na pozemkoch potrebných pre projekt.

Nadobudnutie dodatočných pozemkov je úlohou koncesionára. Pokiaľ by sa vyskytla potreba dodatočných pozemkov, koncesionár by zodpovedal za ich obstaranie a sám niesol riziko a náklady za všetky činnosti vedúce k ich nadobudnutiu a to bez ohľadu na požiadavku predchádzajúceho písomného súhlasu verejného obstarávateľa. Koncesná zmluva uvádza: *“Bezprostredne po tom, ako Koncesionár dodatočné pozemky nadobudne, budú sa tieto Dodatočné pozemky považovať za súčasť staveniska pre všetky účely tejto Zmluvy a budú bezodplatne prevedené do vlastníctva verejného obstarávateľa pred podaním žiadosti o vydanie kolaudačného rozhodnutia Ak má Koncesionár vykonať v zmysle tejto Zmluvy nejaký úkon, ktorý môže vykonať iba Verejný obstarávateľ, potom Verejný obstarávateľ súhlasí s tým, že vykoná takéto kroky v rámci svojich kompetencií a to tak, že tieto úkony vykoná sám namiesto Koncesionára alebo udelí Koncesionárovi splnomocnenie alebo iné oprávnenie, ktoré umožní Koncesionárovi tento úkon vykonať, za predpokladu, že Verejný obstarávateľ má právomoc tento úkon vykonať alebo takéto splnomocnenie či iné oprávnenie udeliť, pričom takýto úkon bude vždy vykonávaný na náklady a riziko Koncesionára.“*

Tento Rámcový plán presídľovania je preto záväzný ako pre MDPT SR, tak aj koncesionára.

3.4 PREROKOVANIE S VEREJNOSŤOU

Požiadavky a príslušné nariadenia týkajúce sa prerokovania projektu s verejnosťou sa riadia predovšetkým stavebným zákonom a zákonom o správnom konaní, ktoré okrem iného upravujú územné a stavebné konanie. Podľa nich môže ktokoľvek, kto je vlastníkom pozemku susediaceho s pozemkami, ktoré majú byť použité v rámci projektu, a koho práva sú navrhovaným projektom dotknuté (pričom obe podmienky musia byť splnené kumulatívne), byť mal zúčastniť verejného rokovania v rámci povoľovacieho konania.

Každý z účastníkov má nasledujúce práva:

- prístup ku kompletnej dokumentácii za účelom nahliadnutia u príslušného úradu zodpovedného za projekt
- právo vzniesť námietky
- právo podať odvolanie.

Pokiaľ príslušný úrad zodpovedný za projekt zamietne námietky vznesené v rámci povoľovacieho procesu, musí byť dôvod ich zamietnutia uvedený v konečnom rozhodnutí úradu. Oznámenie o

začatí územného alebo stavebného konania príslušný úrad zverejňuje vo všetkých dotknutých obciach, miestnych tlačенých médiách, na oficiálnych internetových stránkach tohto príslušného úradu.

3.5 POŽIADAVKY VERITEĽOV

3.5.1 EBOR

Pri tomto projekte uplatňuje EBOR koncepciu pre životné prostredie z roku 2003. Nedobrovoľné presídľovanie upravuje komplexná koncepcia EBOR pre životné prostredie z roku 2003, a to prostredníctvom aplikácie normy OD 4.30 Svetovej banky o “Nedobrovoľnom presídľovaní”.

Medzi hlavné body tejto smernice patria:

Pre účely minimalizácie potreby presídľovania je potrebné zvážiť všetky realizovateľné projektové návrhy, a pokiaľ sa nemožno presídľovaniu vyhnúť, je potrebné minimalizovať jeho rozsah a dopad;

opatrenia súvisiace s presídľovaním musia byť navrhnuté a realizované tak, ako keby boli stavebnými činnosťami a poskytovali dostatok zdrojov, aby osobám, ktoré sa majú presídliť, umožnili využívať výhody projektu. Komunita je potrebné poskytnúť súčinnosť pri jej snahe zlepšiť prípadne aspoň udržať úroveň pôvodnej úrovne svojej produkcie, schopnosť vytvárať zisk a udržať životné podmienky na úrovni pred začatím projektu;

presídlené osoby by mali byť:

odškodnené v plnej výške pred samotným presídlením;

pri presídľovaní by im mala byť poskytnutá súčinnosť;

počas prechodného obdobia by im mala byť poskytnutá súčinnosť a podpora.

neexistencia právneho titulu k pozemkom by nemala byť prekážkou pri odškodnení;

zvláštnu pozornosť je treba venovať ohrozeným skupinám;

komunitám by mala byť poskytnutá možnosť zúčastniť sa na plánovaní, realizácii a monitorovaní presídľovania;

presídleným osobám by mala byť poskytnutá pomoc pri integrácii do prijímajúcej komunity;

presídľovanie by malo byť prepojené s hlavným plánom realizácie projektu tak, aby obyvatelia, ktorí sú projektom ovplyvnení, boli presídlení a/alebo odškodnení predtým, ako ich ovplyvnia stavebné a iné činnosti;

potrebné je primerané monitorovanie a hodnotenie;

aj napriek tomu, že peňažné odškodnenie môže byť v prípade minoritných vlastníkov za časti pozemkov vhodným riešením, vo vidieckych a poľnohospodárskych oblastiach sa odporúča výmena pozemkov za pozemky. V prípade domácností, ktoré stratia majetok/príjmy v takej výške, že so zvyškom pozemku by ich existencia bola ohrozená, sa odporúča poskytnúť náhradu vo výške náhrady celého pozemku;

v prípade, že pri presídlení dôjde k stratám, ktoré možno vyčíslit' len s ťažkosťami alebo ich nemožno vyčíslit' finančne, ako napríklad prístup k verejnoprospešným službám, zákazníkom alebo dodávateľom, rybolovným revírom, pastvinám alebo lesom, musí byť vynaložené úsilie na znovu obnovenie prístupu k ekvivalentným a kultúrne prijateľným zdrojom a možnostiam zárobku.

3.5.2 Medzinárodná finančná korporácia (IFC) a Zásady rovnosti (Equator principles)

Výkonnostnú normu IFC č. 5 (PS5) aplikuje IFC ako aj banky, ktoré sa pripojili k jej aplikácii, odkedy je táto norma súčasťou Equator princíples. Medzi jej hlavné ustanovenia patria:

nedobrovoľné presídlenie sa vzťahuje ako na fyzické presídlenie (presťahovanie alebo strata príbytku), tak aj na hospodárske presídlenie (strata majetku, alebo strata k prístupu k majetku, ktorá vedie k strate zárobku alebo prostriedkov na živobytie) v dôsledku nadobudnutia pozemkov v rámci projektu.

presídľovanie sa považuje za nedobrovoľné, ak ovplyvnené osoby a komunity nemajú právo odňať pozemkov, ktoré je dôvodom presídlenia, odmietnuť.

k tomuto dochádza v prípade: (i) zákonného vyvlastnenia alebo obmedzenia užívania pozemkov na základe vyvlastnenia vo verejnom záujme; a (ii) dohodnutého vyrovnania, pri ktorom kupujúci môže využiť vyvlastnenie alebo uvalenie zákonných obmedzení užívania pozemkov, pokiaľ sa nedohodne s predávajúcim.

keďže nedobrovoľné presídlenie môže spôsobiť dlhodobé ťažkosti a dotknuté osoby a komunity ochudobniť a tiež negatívne ovplyvniť životné prostredie a zvýšiť sociálny stres v oblastiach, do ktorých boli presídlené, je preto potrebné sa mu vyhnúť alebo ho minimalizovať.

pokiaľ sa presídleniu nemožno vyhnúť, je potrebné citlivo naplánovať a realizovať opatrenia na redukovanie negatívnych dopadov na presídlené osoby a prijímajúce komunity.

3.6 DIFERENČNÁ ANALÝZA

Nasledujúca tabuľka poskytuje prehľad potenciálnych rozdielov medzi ustanoveniami slovenského práva a požiadavkami EBOR.

Table 1: Diferenčná analýza

Problém	Požiadavky EBOR	Ustanovenie/požiadavka podľa slovenského práva	Potenciálne rozdiely a navrhované opatrenie na ich odstránenie
Vyhnutie sa/minimalizovanie núteného presídlenia/vyvlastnenia	Pokiaľ je to možné, je potrebné vyhnúť sa prípadne minimalizovať nútené presídlenie, zhodnotiť všetky možné projektové riešenia. Napríklad, presmerovanie ciest môže významne znížiť potrebu presídlenia	Na to, aby bolo možné sa vyhnúť prípadne minimalizovať presídľovanie neexistuje žiadny konkrétny mechanizmus s výnimkou zákonnej požiadavky vyvlastniť iba v nevyhnutnom rozsahu	Rýchlostná cesta R1 bola navrhnutá tak, aby sa minimalizovalo fyzické presídlenie a vyvlastnenie
Socio-ekonomická štúdia, plán presídľovania	Plán presídľovania by mal vychádzať z najnovších informácií o rozsahu a dopade presídľovania na dotknutú komunitu, vrátane komplexnej socio-ekonomickej štúdie	Neexistujú žiadne výslovné požiadavky týkajúce sa socio-ekonomických štúdií a plánov presídľovania	Zrealizovala sa sociologická štúdia. Pripraví sa plán presídľovania (tento dokument). Koncesionár bude monitorovať dodatočné nadobúdanie pozemkov prípadne ich užívanie, čo bude mať okrem iného za cieľ zhromaždiť socio-ekonomické informácie o dotknutých obyvateľoch
Oprávnenie na náhradu škody	Náhrada musí byť poskytnutá osobám alebo skupinám osôb, ktoré majú právo užívania alebo zvykové práva k predmetným pozemkom alebo iným zdrojom, ktoré boli v rámci projektu odňaté. Neprítomnosť právneho titulu k pozemkom daných skupín nemá byť prekážkou poskytnutia náhrady škody. Opatrenia, predovšetkým konkrétne projektové sčítania, by mali byť vykonané, aby sa zabránilo tomu, že ľuďom, ktorí si nezákonne privlastnili alebo užívali majetok, bude poskytnutá náhrada.	Iba užívatelia pozemkov na základe právneho titulu, sú oprávnení na náhradu	Má sa za to, že v oblasti, kadiaľ má viesť navrhovaná trasa komunikácie, existuje veľmi málo, pokiaľ vôbec, neoficiálnych užívateľov. Oprávnenie neoficiálnych vlastníkov a opatrenia týkajúce sa súvisiacej náhrady sú podrobne popísané v časti 5. tohto dokumentu

Problém	Požiadavky EBOR	Ustanovenie/požiadavka podľa slovenského práva	Potenciálne rozdiely a navrhované opatrenie na ich odstránenie
Čas poskytnutia náhrady a jej výška	Náhrada musí byť poskytnutá pred samotným presídlením a jej výška musí vychádzať z nákladov na presídlenie v plnej výške	Náhrada vychádza z navrhovaných nákladov na presídlenie plus 20% bonus, pokiaľ bola dosiahnutá dohoda o dobrovoľnom presídlení – alebo nákladov na presídlenie vypočítaných súdnym znalcom bez bonusu, pokiaľ nebola dosiahnutá dohoda	Žiadny rozdiel
Všeobecný princíp náhrady	Pokiaľ sa trh s nehnuteľnosťami nachádza v stave formovania a nie sú plne funkčné, je lepšie uprednostniť riešenie "výmena pozemkov za pozemky" pred peňažnou náhradou (napr. presídlenie z jedného pozemku a obydlija na iný pozemok a do iného obydlija)	Iba peňažná náhrada	Trh s nehnuteľnosťami na Slovensku už prešiel fázou formovania. Je prípustné uprednostniť peňažnú náhradu pred výmenou pozemkov za pozemky
Znovu obnovenie živobytia	Balíček náhrady by mal byť zameraný na zlepšenie alebo aspoň znovu obnovenie hospodárskeho základu presídleného obyvateľstva (samotná peňažná náhrada je zvyčajne nedostatočná).	Slovenská legislatíva neobsahuje žiadne konkrétne ustanovenia upravujúce znovu obnovenie existencie presídlených obyvateľov	20% bonus, ktorý má byť vyplatený k náhrade vo väčšine prípadov, umožní znovu obnovenie existencie. Monitorovanie bude zamerané na obnovenie existencie a každý zistený prípad ťažkostí, spôsobených presídlením bude riešený
Čiastočná strata pozemkov a súvisiace oprávnenie	Ovplyvnené obyvateľstvo by sa nemalo po presídlení ocitnúť v horšej situácii ako pred ním	Pokiaľ je vyvlastnenie potrebné iba pre časť pozemku dotknutej osoby, ale vlastník alebo iná oprávnená osoba nie je schopná využiť zvyšok pozemku, prípadne by mala problém s jeho použitím, je na žiadosť vlastníka vyvlastnenie rozšírené aj na zvyšnú časť pozemku	Žiaden rozdiel

Problém	Požiadavky EBOR	Ustanovenie/požiadavka slovenského práva podľa	Potenciálne rozdiely a navrhované opatrenie na ich odstránenie
Dodatočná súčinnosť poskytnutá presídlenému obyvateľstvu	<p>Je potrebné poskytnúť súčinnosť a podporu počas presunu/prechodného obdobia pri presídľovaní.</p> <p>Presídlené osoby by mali byť do nových komunít integrované na sociálnej aj ekonomickej úrovni .</p>	Žiadne konkrétne ustanovenie	Musí byť splnená požiadavka EBOR. Podrobnosti ustanovuje časť 5. tohto dokumentu.
Sťažnosti a náprava	Postup riešenia sťažností v prípade sporov týkajúcich sa pozemkov je potrebné definovať v plánoch presídlenia	Obyvatelia sa môžu obrátiť na súd, ale neexistuje žiadny špecifický mechanizmus sťažností u investora	Postupy priateľského riešenia sťažností počas realizácie presídľovania sú upravené v časti 6. tohto dokumentu.
Monitorovanie realizácie presídľovania	<p>Opatrenia pre monitorovanie realizácie presídľovania a hodnotenia jeho dopadu by mali byť upravené v pláne presídlenia.</p> <p>Dlžník by mal naďalej monitorovať a hodnotiť dopad počas primeraného obdobia, aj po skončení presídľovania a výstavby.</p>	Žiadne konkrétne ustanovenie	Splnenie podmienok EBOR vzhľadom na monitorovanie. Monitorovanie je upravené v časti 7. tohto dokumentu.

4 DOTKNUTÉ NEHNUTEĽNOSTI

4.1 DOTKNUTÝ MAJETOK

Projekt bude zahŕňať výstavbu novej cestnej komunikácie a rozšírenie existujúcich komunikácií, ktoré bude mať za následok trvalé odňatie pozemkov. Dopady projektu na pozemky a stavby sú odhadované nasledovne:

Tabuľka č. 2: Dopad projektu na pozemky a stavby

Druh pôdy	Trvalý	Dočasný
Poľnohospodárska pôda (v hektároch)	202.174	75.630
Lesná pôda (v hektároch)	13.251	3.072
Obytné domy	3	
Neobytné stavby	21	

Tabuľka č. 3: Stavby určené na demoláciu

Druh stavby	Počet	Počet ovplyvnených osôb
Obytné domy	3	3
Neobytné stavby	21	11

Tabuľka č. 4: Detaily o niektorých stavbách určených na demoláciu

Stavba	Stav	Druh vyrovnaní
Priemyselná hala, Hornočermanská ul., km 6,823 R1 vľavo	dokončené	Finančná náhrada
Sklad z vlnitého plechu v areáli Autoservisu, Cabajská cesta, km 6,915 R1 vpravo	dokončené	Finančná náhrada
Búda z vlnitého plechu v areáli Autoservisu, Cabajská cesta, km 6,920 R1 vpravo	dokončené	Finančná náhrada
Murovaný sklad v areáli Autoservisu, Cabajská cesta, km 6,926 R1 vpravo	dokončené	Finančná náhrada
Búda z vlnitého plechu v areáli Autoservisu, Cabajská cesta, km 6,941 R1 vpravo	dokončené	Finančná náhrada
Prevádzková budova v areáli Autoservisu, Cabajská cesta, km 6,950 R1	dokončené	Finančná náhrada
Búda v areáli Autoservisu, Cabajská cesta, km 6,961 R1 vľavo	dokončené	Finančná náhrada
Tri budy z vlnitého plechu v areáli Autoservisu, Cabajská cesta, km 6,976 R1	dokončené	Finančná náhrada
Prístrešok v areáli Autoservisu, Cabajská cesta, km 6,979 R1 vľavo	dokončené	Finančná náhrada
Stavba z vlnitého plechu v areáli Autoservisu, Cabajská cesta, km 6,992 R1	dokončené	Finančná náhrada
Záhradná stavba a sklení, Zelená ul. 39, km 7,885 R1 vpravo	dokončené	Finančná náhrada
Rodinný dom s prístavbou, Zelená ul. 37, km 7,890 R1 vpravo	dokončené	Finančná náhrada

Stavba	Stav	Druh vyrovnania
Malá opravovňa, Priemyselná ul. - km 8,275 R1 vľavo	dokončené	Finančná náhrada
Veľkoobchodná budova, Priemyselná ul. - km 8,320 R1 vľavo	dokončené	Finančná náhrada
Sklad z vlnitého plechu, Priemyselná ul. - km 8,650 R1 vpravo	dokončené	Finančná náhrada
Senník - km 10,855 R1 vľavo	dokončené	Finančná náhrada

4.2 AKTUÁLNY STAV NADOBÚDANIA POZEMKOV

Nasledujúca tabuľka ukazuje aktuálny (apríl 2009) stav nadobúdania pozemkov:

Tabuľka č. 5: Stav nadobúdania pozemkov

Úsek	% dokončenia nadobúdania pozemkov
Nitra – Selenec	95%
Selenec – Beladice	99%
Beladice – Tekovské Nemce	97%
severný obchvat Banskej Bystrice	99%

5 OPRÁVNENIA

Nasledujúca tabuľka ukazuje schému oprávnení: pre každú kategóriu dotknutého majetku, je určené zodpovedajúce oprávnenie.

Tabuľka č. 6: Schéma oprávnení

	Druh dotknutého práva alebo nehnuteľnosti	Oprávnenie	Postup a špecifické podmienky
1.	POZEMKY		
1.1	Trvalé nadobudnutie parcely zapísanej vo vlastníctve súkromnej osoby	Peňažná náhrada za pozemok vo výške hodnoty nahradenia na základe znaleckého posudku, plus 20% ak dotknutý majiteľ súhlasí s priateľským vyrovnaním	Priateľská dohoda Vyvlastnenie pokiaľ nebude dosiahnutá priateľská dohoda
1.2	Pozemok vo vlastníctve obce alebo štátu	Určený zmluvou prípad od prípadu	Líši sa podľa prípadu
1.3	Dočasné užívanie súkromného pozemku	Mesačné nájomné za trhových podmienok Opätovné uvedenie do stavu, v akom bol pred Projektom na konci dočasného užívania	Priateľská dohoda
2.	PLODINY		

	Druh dotknutého práva alebo nehnuteľnosti	Oprávnenie	Postup a špecifické podmienky
2.1	Ročná úroda	Hotovostná náhrada v plnej hodnote podľa znaleckého posudku: bude ocenená v rámci znaleckého posudku na pozemok, pokiaľ vlastník pozemku a vlastník úrody sú tá istá právnická osoba, alebo bude vyplatená samostatne právoplatnému vlastníkovi úrody, pokiaľ vlastník pozemku a vlastník úrody nie sú tá istá právnická osoba	Priateľská dohoda Vyvlastnenie pokiaľ nebude dosiahnutá priateľská dohoda
2.2	Lesy	Rovnako ako v bode 2.1	Rovnako ako v bode 2.1
2.3	Viacročná úroda	Rovnako ako v bode 2.1	Rovnako ako v bode 2.1
2.	Škoda na úrode	Meranie poškodených plôch a ocenenie straty na základe trhovej hodnoty	Priateľská dohoda
3.	STAVBY		
3.1	Trvalo obývaná obytná budova (užívaná buď vlastníkom alebo nájomcom)	Hotovostná náhrada v plnej hodnote nahradenia podľa znaleckého posudku, plus 20% bonus, ak dotknutý vlastník súhlasí s priateľskou dohodou (vyplatená vlastníkovi) príspevok na sťahovanie vo výške nákladov na sťahovanie (vyplatený osobe užívajúcej nehnuteľnosť) súčinnosť pri hľadaní nového ubytovania, pokiaľ to dotknutý vlastník vyžaduje (vyplatená osobe užívajúcej nehnuteľnosť)	Priateľská dohoda Vyvlastnenie pokiaľ nebude dosiahnutá priateľská dohoda
3.2	Obytná budova užívaná dočasne (víkendový dom alebo podobná stavba)	Hotovostná náhrada za hodnotu určenú znalcom, s vyrovnávacou platbou vo výške 20%, ak dotknutý vlastník súhlasí s priateľskou dohodou	Priateľská dohoda Vyvlastnenie pokiaľ nebude dosiahnutá priateľská dohoda
3.3	Neobytná stavba	Hotovostná náhrada za hodnotu určenú znalcom, s vyrovnávacou platbou vo výške 20%, ak dotknutý vlastník súhlasí s priateľskou dohodou	Priateľská dohoda Vyvlastnenie pokiaľ nebude dosiahnutá priateľská dohoda
3.4	Škody na budovách	Vyčíslenie škôd na základe trhovej ceny podľa prípadu	Priateľská dohoda Vyvlastnenie pokiaľ nebude dosiahnutá priateľská dohoda
4.	NEOFICIÁLNI UŽÍVATELIA		

	Druh dotknutého práva alebo nehnuteľnosti	Oprávnenie	Postup a špecifické podmienky
4.1	Trvalé alebo dočasné stavby postavené bez oficiálneho povolenia	Žiadna náhrada	
4.2	Neoficiálny obyvateľ obývajúcí bytovú budovu	Súčinnosť pri presťahovaní do sociálnych bytov a sociálny monitoring	Priateľská dohoda
5.	PODNIKY		
	Podnik	Bez ohľadu na náhradu, ktorá má byť vyplatená za nehnuteľný majetok (viď bod 1.1, 3.1 a 3.3 vyššie): súčinnosť pri znovu otvorení podniku na inom mieste, náhrada za ušlý zisk počas obdobia opätovného otvorenia podniku na inom mieste, vypočítaná podľa konkrétneho prípadu	Priateľská dohoda

Schéma oprávnení sa aplikuje bez ohľadu na fázu projektu v prípade, keď sú dotknuté majetky (pred výstavbou, počas výstavby alebo prevádzky), a to platí tak pre úrad vydávajúci príslušné povolenia (ministerstvo) a tiež pre koncesionára.

6 RIEŠENIE SŤAŽNOSTÍ

6.1 PREHEAD

Pri riešení sťažností je potrebné dodržiavať nasledujúce zásady:

- všetky sťažnosti týkajúce sa nadobudnutia pozemkov alebo iné musia byť zaregistrované, ich prijatie musí byť potvrdené do 5 pracovných dní a musia byť o nich vedené záznamy až do ich vyriešenia,
- pokiaľ to je možné, pri priateľskom vyriešení sťažností mimosúdnou cestou musí systém riadenia sťažností zahŕňať aspoň jednu úroveň mimo súdneho preskúmania,
- sťažnosti je potrebné spracovať a odpovedať na ne do 22 pracovných dní.

6.2 PRIATEĽSKÉ RIEŠENIE SŤAŽNOSTÍ

V miestach, ktoré sú blízko potenciálne ovplyvneným obyvateľom budú zriadené registre sťažností. MDPT SR uzavrie zmluvu so všetkými obcami a lokálnymi pobočkami, ktorých sa projekt priamo týka. Zmluva by mala byť dokumentom zastrešujúcim riešenie sťažností a ich monitorovanie. MDPT SR bude zodpovedné za včasné vybavovanie sťažností. Koncesionár aj MDPT SR budú môcť sťažnosti zaznamenávať v príslušných centrálnych, obciach alebo lokálnych pobočkách a na internetových stránkach. Existencia registrov, ako aj možnosti a postupy podávania sťažností (miesto, čas, adresát, atď.), bude oznámená širokej verejnosti.

Ku každej sťažnosti bude vytvorený samostatný spis, ktorý bude obsahovať:

- Úvodný formulár sťažnosti (vrátane popisu sťažnosti), s tým, že potvrdenie prijatia sťažnosti bude odovzdané sťažovateľovi pri registrácii sťažnosti;
- Formulár na monitorovanie sťažnosti, s uvedením vykonaných krokov (prešetrovania, nápravné opatrenia);
- Záverečný formulár sťažnosti, z ktorého jedna kópia bude odovzdaná sťažovateľovi potom, ako súhlasil s vybavením sťažnosti a podpísal ho.

Preverovanie sťažností bude pozostávať z nasledujúcich krokov:

- pridelenie sťažnosti poverenému pracovníkovi za účelom preverenia a predloženia návrhu riešenia;
- preverenie spisov týkajúcich sa vyvlastnenia/náhrady zo strany koncesionára a MDPT SR;
- preverenie sporných majetkov, hraníc alebo vlastností majetku na mieste a vypočutie zúčastnených strán (sťažovateľa a tretie strany, pokiaľ je to potrebné);
- návrh odpovede sťažovateľovi.

Uzavretie sťažnosti na prvej úrovni bude vyriešené dokumentom, v ktorom sťažovateľ potvrdí prijatie navrhovaného riešenia a uvedie, či je s ním spokojný alebo nie.

Využitie priateľského riešenia sťažnosti nevyklučuje, že sa sťažovateľ v priebehu procesu neobrátí na súd.

7 MONITOROVANIE A REPORTING

7.1 MONITORING

Nasledujúca tabuľka predstavuje zoznam ukazovateľov, ktoré je potrebné sledovať počas prvých piatich rokov projektu (výstavby a prvých rokov prevádzky).

Tabuľka č. 7: Monitorované ukazovatele

Ukazovateľ	Zdroj informácií	Frekvencia
Vstupné ukazovatele		
Celkové výdavky na vyvlastnenie a náhradu škody	finančné záznamy	štvrt'ročne
Počet PAP podľa kategórií	sčítanie a vybavovanie sťažností	štvrt'ročne
Výstupné ukazovatele		
Počet PAP, ktorí sa v danom období presťahovali do nového obydla	system riadenia dát	mesačne
Počet PAP, ktorí sa v danom období vystťahovali zo svojho pôvodného obydla	system riadenia dát	mesačne
Počet osôb, ktorým bola poskytnutá peňažná náhrada v danom období, rozdelené podľa druhu náhrady a tried výšky náhrady	system riadenia dát	mesačne
Počet jednotlivých zmlúv o náhradách uzavretých v danom období	system riadenia dát	mesačne
Počet obnovených podnikov s príslušným rozdelením	system riadenia dát	štvrt'ročne

7.2 REPORTING

Všetky ukazovatele prezentované v tabuľke uvedenej vyššie budú spolu s akýmkoľvek problémom týkajúcim sa náhrady, vyvlastnenia a presídlenia hlásené vo výročnej správe, ktorá bude tvoriť prílohu k všeobecnej Projektovej správe o životnom prostredí. MDPT SR bude taktiež každoročne reportovať EBOR akékoľvek podobné problémy spadajúce do zodpovednosti ministerstva. Je treba poznamenať, že MDPT SR môže publikovať niektoré z horeuvedených ukazovateľov ako odpoveď na formálnu žiadosť o zverejnenie informácií podanú v súlade s príslušnou legislatívou o prístupe k informáciám.

8 ÚLOHY A ZODPOVEDNOSTI

Nasledujúca tabuľka prezentuje navrhované rozdelenie kompetencií a zodpovedností medzi MDPT SR a koncesionárom v rámci hlavných úloh.

Tabuľka č. 8: Úlohy a zodpovednosti

Úloha	Zodpovedný subjekt
Hlavný výkon vyvlastňovania pred začatím výstavby	MDPT SR
Dodatočné nadobudnutie pozemkov potrebných pre výstavbu alebo prevádzkové potreby	koncesionár
Dočasné užívanie pozemkov potrebné na výstavbu alebo prevádzkové potreby	koncesionár
Riešenie sťažností	MDPT SR a koncesionár
Monitoring a reporting vyvlastnenia pred začatím výstavby	MDPT SR
Monitoring a reporting získania pozemkov a/alebo dočasného užívania pozemkov po začatí výstavby	koncesionár